

Folkhälsoplan 2012-2016

Datum: 2012-06-18

Innehållsförteckning

Folkhälsoarbete	3
Tre folkhälsoutmaningar	3
Kost och fysisk aktivitet	4
Barn och ungdomars psykiska hälsa	4
Äldres hälsa	4
Folkhälsoplan	5
Uppgift Rådet	6
Styrdokument	6
Källförteckning	7

Folkhälsoarbete

Det finns flera viktiga skäl till att skapa bättre förutsättningar för folkhälsan. Ohälsosamma levnadsvanor och olycksfall kostar svenska samhället minst 120 miljarder kronor per år. Dessa kostnader kan minskas, bland annat genom att skapa förutsättningar för sundare matvanor, ökad fysisk aktivitet och minskat bruk av alkohol och tobak samt genom att förebygga skador. Det finns därmed ett ömsesidigt samband mellan hälsa och ekonomisk tillväxt. (Folkhälsopolitisk rapport, 2010)

Folkhälsoarbete handlar om att påverka hälsan i delar av eller hela befolkningen och omfattar insatser som ska främja hälsan och förebygga sjukdomar. Arbetet grundas på kunskap om befolkningens hälsa och om sambanden mellan samhällets utformning och folkhälsa.

Folkhälsoarbete är ett långsiktigt arbete, som kräver samarbete över organisationsgränser. All forskning och beprövad erfarenhet tyder på att folkhälsoarbetet blir mest framgångsrikt när olika aktörer kompletterar varandra och insatser utgår från god kunskapsgrund.

Folkhälsoarbete handlar i praktiken om strategiskt arbete, tvärsektoriell samverkan, utbildning, information och marknadsföring samt om att bedriva hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Tre folkhälsoutmaningar

Utifrån olika folkhälsodata kan konstateras att Tjörns kommun framöver har tre tydliga folkhälsoutmaningar:

Kost och fysisk aktivitet

Övervikt och fetma är relaterat till graden av fysisk aktivitet. Enligt den nationella enkäten ”Hälsa på lika villkor” och resultaten på Tjörn uppger 10 procent i åldersgruppen 16-29 år att de är stillasittande. Utifrån regionens beställningsunderlag förväntas fetman öka om inte kraftfulla förebyggande insatser initieras.

Barn och ungdomars psykiska hälsa

För barn och unga har många betydande hälsoproblem minskat under de senaste 25 åren. Ett återkommande tema i olika rapporter är dock att den psykiska ohälsan hos barn och ungdomar ökat. (SOU, 2008:131) Användande av droger kan många gånger ses som konsekvens av psykisk ohälsa och sett ur ett nationellt perspektiv har andelen skolelever som uppger att de någon gång använt narkotika (cannabis) ökat. Det finns även nationella tendenser på en ökad acceptans för hasch och marijuana i vissa ungdomsgrupper och bland unga vuxna. (Prop. 2010/11:47)

I Tjörns kommun har dessa tendenser bland annat kunnat avläsas i drogvaneundersökning 2011 samt den nationella kartläggningen från 2010 kring psykisk hälsa i årskurs 6 och 9.

Äldres hälsa

Enligt regionens beställningsunderlag förväntas Tjörns kommun likt andra närliggande kommuner en befolkningsökning i åldersgruppen 65 år och äldre. Därmed förväntas också antalet äldre med olika vårdbehov att öka med nästan en tredjedel. Detta gäller även antalet äldre som kommer att drabbas av fallskador och demens. Beträffande sjukligheten i psykiatriska sjukdomar och särskilt depression är denna högre i Hälso- och sjukvårdsnämnd 4 (där Tjörns kommun ingår), jämfört med genomsnittet i Västra Götalandsregionen.

Folkhälsoplan 2012 – 2016

Det övergripande nationella folkhälsomålet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen (Prop. 2007/08:110).

Vision *Västra Götaland - det goda livet* innehåller fem fokusområden varav ett är *En god hälsa*. Detta fokusområde är tillsammans med de nationella målområden utgångspunkt för de sex folkhälsoutmaningarna i Västra Götaland:

- Jämlika och jämställda livsvillkor
- Trygga och goda uppväxtvillkor
- Livslångt lärande
- Ökat arbetsdeltagande
- Åldrande med livskvalitet
- Goda levnadsvanor

Utgångspunkten för folkhälsoplanen är nationella - och regionala styrdokument samt kommunala planer och policydokument. Folkhälsoplanen i Tjörns kommun ska vara vägledande för kommunens folkhälsoarbete och ska godkännas av kommunfullmäktige och Hälso- och sjukvårdsnämnd 4.

Det övergripande folkhälsomålet i Tjörns kommun är att:

Tjörns kommun ska vara en kommun där människor ges möjlighet att leva ett bra liv. I samverkan ska olika aktörer verka för att främja livsvillkoren och livsbetingelserna för hela befolkningen i syfte att skapa en god och jämlik hälsa.

Under perioden 2012-2016 prioriteras följande områden i Tjörns kommun:

- Trygga och goda uppväxtvillkor
  - Delaktighet och inflytande
  - Drogförebyggande
  - Mötesplatser
  - Föräldrastöd
  - Skolmatsakademin
- Jämlika och jämställda livsvillkor
  - Tillgänglighetsplan
  - Drogpolitiskt handlingsprogram
  - Våld i nära relationer
  - Valfärdsbokslut

- Åldrande med livskvalité
  - Äldrematsakademin
  - Mötesplats Tjörn
  - Nätverket Äldre Kan

- Goda levnadsvanor
  - Konceptet ”Hela Tjörn i rörelse”

Uppgift Rådet

Den övergripande uppgiften för Rådet för folkhälsa och hållbar utveckling i Tjörns kommun är att initiera, samordna och utvärdera folkhälsoinsatser utifrån ett befolknings- och ett samhällsinriktat perspektiv.

Rådet ska vara en stödjande funktion för ett aktivt hälsofrämjande och förebyggande arbete i Tjörns kommun. Rådet har även ett viktigt uppdrag att följa välfärdsutvecklingen bland kommunens invånare och skapa forum för framtidsdiskussioner.

Rådet ansvarar för att årligen konkretisera folkhälsoplanen via en verksamhetsplan. En årsredovisning ska upprättas och lämnas till hälso- och sjukvårdsnämnden och kommunstyrelsen. Årsredovisningen ska dessutom skickas till alla nämnder för kännedom.

Rådet ska aktivt samverka med de övergripande politiska samverkansstrukturer som finns i Tjörns kommun, som har till uppdrag att initiera och följa upp olika förebyggande och främjande insatser. Exempel är utskottet för Säker och Trygg kommun, samt styrgruppen för Barn och unga i fokus.

Styrdokument

- Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen mål för Tjörns kommun
- Avtal med Hälso- och sjukvårdsnämnden
- Vision Västra Götaland- det goda livet
- Folkhälsopolitisk policy, Västra Götalands regionen
- Nationella folkhälsmålet
- FN:s konvention om barn barns rättigheter

- FN:s konvention om mänskliga rättigheter

Källförteckning

- Beställningsunderlag 2012 Hälsa- och sjukvårdsnämnd 4 Tjörn, Öckerö, Kungälv, Stenungsund, Ale Diarienummer HSN 4-3-2011
- En förnyad folkhälsopolitik Prop. 2007/08:110
- Folkhälsopolitisk rapport 2010. Framtidens folkhälsa – allas ansvar
- Föräldrastöd - en vinst för alla. Nationell strategi för samhällets stöd och hjälp till föräldrar i deras föräldraskap SOU 2008:131
- En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings och tobakspolitiken - En sammanfattad version av proposition 2010/11:47